16 Jaar, No. 36. — 's HERTOGENBOSCH. — Donderdag 21 Maart 1844

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . . f 12.
Franco per post. » 14.
(Verschijnende driemalen in de week, Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

De vrijwillige Leening.

Sinds twee dagen staat de vrijwillige Leening open. Het zal nu gaan blijken, waarin de hooggeroemde vaderlandsliefde der papierpacha's bestaat. Of liever het blijkt reeds uit de wet zelve, wat men daarvan verwacht.

Voor wie is het, dat de thans geopende leening of de dreigende belastingswet is daargesteld?

Voor de natie, antwoord de heer Van Hall; tot redding der natie. Dat wil zeggen: tot betaling der renten onzer papierpacha's. De heer Van Hall immers, gelijk bij geene andere publieke opinie erkend dan die der meerderheid zijner kamer, kent bij geene andere natie dan die aan de beurs woont. Als derhalve de minister van financien het geëerd Nederlandsch publiek verhaalt, dat hij de natie door een sommetje van vijf en dertig millioenen, hetzij bij leening, hetzij bij buitengewone belasting te verkrijgen, wil redden, dan heeft men daardoor te verstaan, dat hij zich voorstelt, de natie voor vijf en dertig millioenen te verarmen, ten einde de beursmannen aan het banket der agiotage te vergasten, en de bevoorregte koupons tot den laatsten penning onbelastbaar te houden.

Men moge zulke zoowel verbloemen, willen, als mogelijk is. Ook zonder de indiscrete en het geheim verradende verklaring van den heer Gevers van Endegeest is het dadelijk als het licht van den dag, dat de geheele zoogenaamde groote wet, zoo als zij daar ligt, eenvoudig strekt tot betaling van den alte drukkenden rentenlast.

Zullen nu de kouponhouders, de papierpachters blijken van vaderlandsliefde geven, door eene leening te vullen, die ten hunnen voordeele, en met schade der natie is opengesteld?

Wij hopen en verwachten het. En toch niemand behoeft daarop gerekend, zelfs de minister en de tweede kamer niet. Want zij hebben hunne belasting-wet zoo vreesselijk dreigende gemaakt, omdat zij wisten, dat aan de beurs geene vaderlandsliefde maar geldbejag zetelt. Zij hebben dus het dreigende der wet, dat de papiermannen niet aan hen, voor den middelstand, wood de grondeigenaren aangewend, teneinde deze te noodzaken aan eene leening deel te nemen, welke onder een staatkundig zoowel als financieel oogpunt voor hen nadeelig zijn moet.

Voor dat de wet aangenomen was, ging het listig uitgestrooid gerucht, dat in Amsterdam alleen 100 millioenen der vrijwillige leening zouden worden gevonden. Daartoe hadden zich groote kapitalisten vereenigd. De wet werd aangenomen. Wat is er nu van dat gerucht geworden? Men verneemt niets meer, dan de noodkreten van het *Handelsblad*, die schijnen aan te duiden, dat de groote kapitalisten der groote stad met hun plan zijn teruggetrokken, om de aanvulling der leening en de daaruit te vinden vijf en dertig millioenen aan de goede burgerij van Nederland over te laten.

Wat moet daarvan het gevolg zijn? Dat de leening niet kan slagen; en de belasting met alle hare bezwarende bepalingen zal ruster op den nijveren middelstand, die geene gelden voorhanden heeft om aan de leening deel te nemen.

Immers, als de groote kapitalisten de handen niet in een slaan en gelijk zulks de gegoede klasse tegt doet, er slechts op uit zijn, om zich tegen de belastingwet te dekken, dan is het onmogelijk, dat men zelfs slechts van verre aan de gevraagde 117 milloenen komen kan. En wat dan?

Dan zal de eenvoudige burgerman, de kleine grondeigenaar, de landman, het slagtoffer worden van de fiskaliteit. En zij, die nu reeds met slaven en werken naauwelijks in de eerste behoeften van hun huishouden voorzien kunnen, zullen dan, niet hunne spaarpenningen, zij zijn niet zoo gelukkig die te bezitten, maar het benoodigde voor hunne levensbehoeften moeten afsonderen, opdat er voldaan worde aan den eisch van hetgeen men genoodzaakt wordt te noemen, wet op de bezittingen.

Men moge zich uitputten schoppen zoo veel men verkiest; maar wij vragen, wat er van het krediet geworden moet, als men de nu reeds teregt ontstemde bevolking door eene laatste, drukkende belasting tot zelfs in de dagelijksche behoeften wil aantasten?

Onder de uitvoering dier wet is alles mogelijk, en de kapitalisten zullen weldoen van dit nu in ernstige overweging te nemen. De eerste schade van mogelijke storing van orde en rust zal geheel op hen neerkomen.

En zoo misschien openbare rustverstoring of dijkdelijk verzet de plaats innemen van de onderworpenheid, waarop men rekent, wat wordt er dan van het krediet? Wat geworden er dan van kapitalen en renten? Zal er dan

ITALIE

In een berigt van de Italiaansche grenzen van den 2den Maart leest men:

„Naar men van eene geloofwaardige zijde vernoemt, heeft zoowel de fransche als de engelsche regering — met betrekking tot de gerüchten, welke meldden, dat er in Algiers, op Korsika en op Malta toebereidselen zodden gemaakt worden om voor eene landing van uitgewekenen, niet het doel om eene omwenteling in Italie te bewerken — de stelligste verzekeringen gegeven, dat zij zulke strafwaardige ondernemingen met alle kracht zouden tegengaan. Aan de oprechtheid dezer verzekeringen valt wel niet te twijfelen, daar het bekend is met welken naijver voornamelijk Frankrijk elken daartoe strekkende tusschenkomst van Oostenrijk in de aangelegenheden der Italiaansche Staten gewoon is gade te slaan, welke toch het onvermijdelijke gevolg zou zijn van elke ernstige rustverstoring. Oostenrijk is in den laatsten tijd niet achtergebleven om, voor het geval dat zijne tusschenkomst noodzakelijk mogt worden, alle mogelijke maatregelen van voorzorg te nemen, zonder dit geheim te houden: het Italiaansche legerkorps onder bevel van den generaal Radetzky, kan binnen weinige dagen marschvaardig zijn, aan het geringe aantal manschappen die met verlof naar huis vertrokken zijn, is bevolen dat zij zich gereed moeten houden, om bij de eerste oproeping te kunnen opkomen; bovendien zijn eenige in Stiermarken staande regementen als reserve voor het Italiaansche leger bestemd. Intusschen laat het zich aanzien, dat het verspreide gerucht omtrent eenen algemeenen opstand, die in de maand Maart [illegible] hebben, niet bewaarheid, zal worden. [illegible] geschied is, wordt aan [illegible] verhaald, dat die opstand uitgesteld zou zijn, [illegible] of dit niet een [illegible] der regeringen te misleiden, [illegible] onderstelling alles [illegible] men met reden [illegible] dat de zaamgezworenen [illegible] plan werkelijk hebben uitgesteld, daar de [illegible]

digheden geen het minste uitzigt voor het welslagen daarvan aanbieden."

AMERIKA

De generaal Oribe heeft den 8 Januarij met al zijne strijdkrachten een aanval op Montevideo gedaan, doch is na een hardnekkig gevecht teruggeslagen. De bezetting der stad telt 200 gekwetsten en dooden. Het verlies van Oribe is niet met zekerheid bekend, doch men veronderstelt dat dit vrij aanzienlijk zal wezen.

Tusschen den minister van Oorlog en den Braschen admiraal te Montevideo gestationneerd, is een ernstig geschil ontstaan; de laatste moet zich ten opzigte van den minister beleedigende uitdrukkingen veroorloofd hebben en werd daarop door deze uitgedaagd, en ofschoon de admiraal zijne woorden wilde intrekken, en verzekerde dat het volstrekt zijne bedoeling niet was geweest, den minister te beleedigen, bleef deze echter aandringen dat de twist met den degen zou worden vereffend tenzij zijne tegenpartij hem door middel der dagbladen openlijk om verschooning vroeg. Aan deze vernederende voorwaarden wilde de admiraal zich niet onderwerpen, en heeft toen de beslissing dier zaak aan zijne regering opgedragen, en van dezelve instructien gevraagd.

TURKYE

De gebergten van den Libanon, blijven steeds de tooneelen van volslagene regeringloosheid; elke dag levert voor de christenen aldaar nieuwe vervolgingen en verdrukkingen op, en die ongelukkigen zijn bijna de eenige slagtoffers van dien dreigenden stand van zaken. Het zijn vooral de Protestantsche bisschop van Jerusalem en de Engelsche consul te Beyruth, die in die aangelegenheden eene schandelijke rol spelen. Immers laten zij niets onbeproefd om de Turksche gezagvoerders tegen de Catholijken op te hitsen, deze in verdenking te brengen, en hen zoodoende aan willekeur en wreedheden dezer huselmannen over te leveren. Is eenmaal dit schandelijk doel bereikt en zijn de ongelukkigen aan het uiterst gebrek ten prooi, dan tracht men hen door de schoonste beloften, door aanbiedingen van geld en bescherming tot verzaking der Katholijke leer, en omhelzing van het Protestantismus te bewegen en te verleiden. En deze onwaardige taktiek heeft helaas reeds al te dikwerf aan de verwachting der vervolgers beantwoord.

Zwak moet toch wel de kracht eenen godsdienst wezen, wier bedienaren tot zulke der menschheid onteerende middelen ter proselytenmakerij, hunnen toevlugt moeten nemen!

ZWEDEN EN NOORWEGEN

Uit de bulletins, welke tot den 3 Maart omtrent den toestand des Konings uitgegeven zijn, blijkt van geene noemenswaardige verandering, en de krachten bleven afnemende.

Den 5den luidde het bulletin als volgt: » Z. M. de Koning, die gedurende den nacht redelijk geslapen had en zich na het ontwaken vrij wel bevond, werd ten 11 ure door eene flaauwte overvallen, welke tot 1 ½ ure duurde, als wanneer Z. M. weder bijkwam en zich thans, ofschoon zeer afgemat, in denzelfden toestand bevindt als heden morgen."

— Volgens de berigten uit Stockholm heerschte sedert veertien dagen in Zweden eene buitengewone strenge koude en vernam men hare dagelijks, dat eenige menschen daarvan het slagtoffer waren geworden.

DUITSCHLAND

Den 12 deden de menschen ontrustwekkende gerachten omtrent den staat van zaken te Athene in omloop. Men beweerde dat aldaar eenige onlusten waren uitgebroken en dat de Fransche en Engelsche gezanten de hulp hunner ten anker liggende eskaders hadden ingeroepen. Het spreekt van zelf dat deze gerachten bevestiging behoeven.

In de overlevering in Wurtenberg is eene gruwelijke misdaad gepleegd. Een Kuipersknecht, Thomas Gimmermainz genaamd, heeft zijne 5 kinderen, waarvan het oudste 9 jaren telde, met een scheermes den hals afgesneden. Na het volvoeren van die gruwelstuk naar de vlugt, doch werd Hazelhoh, achterhaald en gevat. Zijne misdaad aan den dag toe door uitgebrek ontstaan. — De ongelukkige moeder der 5 slagtoffers is krankzinnig geworden.

ENGELAND

— Te London wordt eerstdaags de dwerg verwacht, die te New-York buitengewonen opgang heeft gemaakt.

Dit natuurwonder is 12 jaren oud, weegt 15 pond is 25 duim groot en zeer wel gemaakt. Hij zal aan de Koningin Victoria als een der zeldzaamste natuurverschijnselen worden aangeboden.

SPANJE

De opstandelingen van Karthagena hebben een uitval gedaan, doch zijn met verlies terug geslagen geworden.

De Koningin Maria Christina is aan boord der fransche stoomboot *Labrador* te Valencia aangekomen.

— *Latere Berigten.* Men kent thans het lot van het bende-hoofd Boné. Op het oogenblik van de overgave der stad was het hem wel is waar gelukt te ontsnappen, doch weldra door een piket ruiterij achterhaald, werd hij naar Alikante teruggevoerd, en aldaar met drie en twintig zijner volgelingen gefusilleerd.

Er is sprake van eene algemeene amnestie, welke bij gelegenheid der terugkeering van Maria Christina zou verleend worden.

FRANKRIJK

De Kamer der Afgevaardigden heeft in hare bureaux, het wets-ontwerp van den spoorweg van Parijs naar de Belgische grenzen onderzocht. De meerderheid van de leden, der in dit onderzoek benoemde Kommissie, is gunstig voor dit ontwerp gestemd.

— De *Gazette de France* is door de regering in beslag genomen.

— De toestand van den hertog van Angoulême verergert iedere dag. Al de hoop op herstel is verdwenen.

Het Dagblad van Augsburg zegt, dat de Koning van Pruissen een eigenhandigen brief aan den doorluchtigen lijder heeft geschreven.

— De verkiezingen van de heeren Berrijer en Bourdon de Blin is door de Kamer bekrachtigd.

— Den 13. heeft te Parijs een hevige orkaan gewoed, welke zeer schaden heeft aangericht. Onderscheiden personen zijn op straat door den fellen wind omver geworpen, eenige van hen zijn ernstig gekwetst geworden.

— In den *Courier de Lyon* wordt medegedeeld:

» De Generaal Bertrand, de vriend en trouwe dienaar van Napoleon, heeft zijn broeder de heer M. G. Bertrand, belast na zijnen dood aan de stad Lyon de volgende voorwerpen te doen toekomen, welke met innige dankbaarheid zullen worden ontvangen:

1°. Een duplikaat van de veldtogten in Italië, door den Keizer op St. Helena geschreven. Napoleon liet van zijne gedenkschriften over deze veldtogten twee kopijën maken, een derzelve is aan den Generaal gegeven en deze is het, welke hij aan de stad Lijon ten geschenke aanbiedt.

2°. Eene kaart van Italië door d'Albe degene waarvan de Keizer zich bediende, en die hij gebruikt heeft om den oorlog in Italië te beschrijven.

3°. Een kruis van de ijzeren kroon, welke de Keizer gedragen heeft.

4°. Een zilveren arend door Napoleon aan den Generaal Bertrand geschonken, en behoord hebbende tot het op St. Helena vernielde zilverwerk."

— De heeren de Lamartine, Ledru Rollin en F. Barrot hebben zich ingeschreven om tegen het wetsontwerp op de geheime fonden het woord te voeren. Ten voordele zijn het ontwerp is niemand ingeschreven.

— De *Constitutionnel* is, bij opbod, aan de heeren Merlau en Veron voor 432,600 franken verkocht. Het getal zijner geabonneerden bedraagt 3,428.

— Op den boulevard Bonne-Nouvelle had den 15 een treurig voorval plaats. In den namiddag hield een met steenen beladene kar, voor een in aanbouw zijnde huis, in de straat Cherche-Midi juist op een punt waar de helling dier straat vrij steil is. Na de raderen der kar door houtblokken genoegzaam stevig, zoo hij meende, te hebben bevestigd, kwam de voerman op het ongelukkige denkbeeld, om de paarden, met uitzondering van één enkel, te ontspannen. De onder de raderen geplaatste stukken hout, nu te zwak om aan het gewigt der zware lading weerstand te bieden, werden op hetzelfde oogenblik vermorseld, en de kar rolde, het paard medesleepende, in de rigting van den boulevard snel achteruit.

Van alle kanten verhieven zich angstkreten; onderscheidene voorbijgangers hadden door die kreten gewaarschuwd den tijd, zich langs de huizen te scharen, en zoodoende het schrikverwekkend gevaarte te ontwijken, doch eene arme vrouw met een kind op den arm was niet zoo gelukkig, zij werd omvergeworpen, een der raderen van het logge voertuig rolde over hare borst en verpletterde haar: zij was dood; het kind gevaarlijk gekwetst.

BELGIE

— GEND, 10 Maart. Men leest in de *Gazette de Mons*: Gisteren heeft hier ter stede plaats gehad eene vreemde en voor ons nieuwe godsdienst-plegtigheid. Het was de ter aarde bestelling van eenen moor, behoorende tot de troep, welke hier voorstellingen geeft.

Deze Arabier was ziek van Namen gekomen, en is ten weerwil van alle aangewende middelen, sedert drie dagen overleden. Hij was met de meeste zorg naar Mons overgebragt.

Ziehier eenige bijzonderheden omtrent hetgeen plaats had van het oogenblik van zijnen dood af tot aan de ter aarde bestelling.

Men begon met het toilet van het lijk te maken; men heeft het de haren afgesneden, geschoren, met zeep gewasschen, en daarna met reukwerk gepareumeerd. Daarna heeft men het bekleed met een nieuwe, witte, katoenen tunika, en hetzelve zoo in eene kist gelegd, welke niet geheel gesloten was; men legde het een exemplaar van den koran op de borst.

Om zich naar het kerkhof te begeven, waartegen de geestelijkheid van Mons geen bezwaar heeft gemaakt, hebben de Arabieren een rijtuig genomen. Daar gekomen, hebben zij zich van hun schoeisel ontdaan en zich de voeten gewasschen.

Twee van hen, die het lijk in het graf moesten leggen, hebben zich in eene kamer van het huis van den doodgraver begeven, en daar een bad van koud water genomen.

Daarna heeft de chef der troep, afgezonderd van hen, die hem omringden, gebeden opgezegd; als de Arabieren zaten gebeden. Vervolgens hebben die de kist in het graf moesten nederlaten, zich van hunne gordels ontdaan, en zich daarvan bedienden, om de, na eene voorgaande laatste wassching van het lijk, gesloten kist in de [illegible]

In dit oogenblik klonk door het kerkhof een vreeselijke kreet, gelijkende naar eene soort van gebrul. Deze werd aangeheven door eenige leden van den overledene. Allen hebben toen aarde geworpen over de kist, en de treurige plaats verlaten.

NEDERLAND

's BOSCH 19 April. Wij vernemen, en onze lezers zullen met groot genoegen vernemen, dat Jhr. Loovan, Baron van Ysselt aan de beterhand is. Er bestaat alle gegronde hoop, dat de edele verdediger voor de goede zaak, die hij uit al zijne krachten verdedigt, zal behouden blijven. Moge de hemel den Heer Baron een spoedig herstel schenken.

WAALWIJK 18 Maart. Heden avond omtreeks 7 uren barstte er alhier bij den klompenmaker de Rooij een hevige brand uit welke ondanks alle aangewende pogingen geheel in den asch gelegd. De oorzaak is onbekend. Zoo als men zegt moeten de panden alle tegen brandschade zijn gewaarborgd.

WIJ WILLEM II, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINCE VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 16 Maart jl., n°. 72, betrekkelijk een verzoek van het bestuur van een gesticht van liefdadigheid, om gemagtigd te worden tot het te gelde maken van een gedeelte van het op dezelfs naam op het grootboek der nationale werkelijke schuld ingeschreven kapitaal, ten einde de opbrengst te gebruiken tot voldoening van het bedrag, waarvoor dat bestuur het voornemen heeft in de vrijwillige geldleening, bij de wet van den 6 Maart ll. (*Staatsblad* n°. 14) voorgeschreven deel te nemen;

Overwegende, dat het zich laat verwachten, dat meerdere dergelijke verzoeken zullen worden gedaan, waarop het voor de betrokken besturen van veel gewigt kan zijn, zoo spoedig mogelijk eene beschikking te erlangen;

Gezien art. 15 der voormelde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan, de Gedeputeerde Staten der onderscheidene provincien bij dezen te magtigen, om op verzoeken van besturen van gestichten en instellingen van liefdadigheid tot het te gelde maken van inschrijvingen op het grootboek der nationale werkelijke schuld of andere fondsen *uitsluitend ten voormelden einde* gedaan wordende, te beschikken, onder bepaling, dat de Gedeputeerde Staten bijzonder zullen toezien, dat de opbrengst der te geldmaking niet anders dan tot bedoeld einde worde gebruikt.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken wordt belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financien tot informatie en narigt.

Amsterdam, den 17 Maart 1844.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.

's GRAVENHAGE den 17 Maart.

Onder dagteekening van den 9 dezer heeft Zijne Exc. de Minister van Justitie *ad interim* van de aanvaarding zijner functien aan de regterlijke autoriteiten kennis gegeven bij de volgende circulaire:

» Ik heb de eer ..... bij deze bekend te maken, dat, daar het Z. M. behaagd heeft mij, bij besluit van den 7 dezer, no. 3, tijdelijk te belasten met de waarneming der functien van minister van justitie, ik deze hoedanigheid heb aanvaard na den vereischten eed in handen des Konings te hebben afgelegd.

» Doordrongen van het gewigt der verpligtingen, welke uit dit door Z. M. in mij gesteld vertrouwen voor mij ontstaan, gevoel ik dat ik, met de beste bedoelingen, de mij opgelegde taak niet naar behooren zal kunnen vervullen, zonder daarbij ondersteund te worden door de welwillende medewerking van al de autoriteiten, waarmede mijne betrekking mij in aanraking brengen zal. Die medewerking vraag ik beleefdelijk en met aandrang bij deze gelegenheid ook van ..... en gaarne voeg ik er de verzekering bij, dat ik van mijne zijde trachten zal, in overeenstemming met ....., alles dan te wenden wat het belang der justitie en der administratie zal kunnen bevorderen.

» Ik verzoek ..... hiermede de betuiging mijner bijzondere hoogachting wel te willen aannemen.

— Bij Z. M. besluit van den 13 dezer (Staatsblad n° 19), wordt bepaald, dat ieder kantongerecht van het koningrijk uitmaakt een belasting-district, bedoeld bij art. 61 der wet van 6 Maart 1844 (Staatsblad n. 14), en elk district mitsdien bevat dezelfde gemeenten of gedeelten van gemeenten, waaruit zeker kantongerecht is zamengesteld zoo mede dat de hoofdplaats van het kanton tevens is de hoofdplaats van het belasting-district.

— De Minister van Financien heeft ter algemeene kennis gebragt: 1.° dat het bedrag der uitgegeven schatkistbiljetten op den 1 dezer maand beliep eene kapitale som van *f* 13,725,900; 2°, dat onder dit kapitaal begrepen waren de volgende sommen, als: uit de kreatie van den 1 Mei 1841, n°. 1502, *f* 100; uit die van den 1 Mei 1842, ns. 16, 176 en 177, *f* 300, en uit die van den 1 October 1842, ns. 1144 en 1455, *f* 2000, te zamen *f* 2,400 welke door de houders verzuimd zijn op den vervaltijd ter betaling aan te bieden, en thans dagelijks ten kantore van den agent van het Ministerie van Financien te Amsterdam kunnen ontvangen worden, doch met geene verdere bijbetaling van renten dan van twaalf maanden, en 3°, dat zich alverder onder gemeld kapitaal bevond eene som van *f* 7000, waaromtrent door de houders voor den 1 dezer maand geene kennis is gebragt, waarin zij de aflossing met den 1 April aanstaande verlangen, en welke stukken middelen op den verschijndag en vervolgens, alleen ten kantore van gemelden agent zullen kunnen worden aangeboden.

— De minister van justitie, *ad interim* mede belast met de funktien van minister van financien heeft, bij resolutie van den 14 Februarij laatstleden, no. 64, aan heeren arrondissements-direkteurs der direkte belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen aangeschreven, om, zoowel in het algemeen bij invoer van goederen, als speciaal bij onderzoek der bagaadje en reis-effecten van uit België binnenkomende personen, en zoo op de grenzen als ter loopplaats, een streng en naauwkeurig toezigt uit te oefenen, of zich daaronder ook nederduitsche (geene vlaamsche) letterwerken bevinden, van welke niet blijkt dat zij binnen het Koningrijk gedrukt zijn, en om alsdan de ambtenaren, belast met het toezigt op het regt van patent, aan te bevelen, bij gelegenheid van dat toezigt, zich door alle geoorloofde middelen te verzekeren, of ook door reizende commissionairs, agenten of andere rondloopende personen zoodanige letterwerken verspreid of verkocht worden; zullende bij ontdekking daarvan, of in zoo verre er geene reden is van bekeuring, wegens overtreding der wetten op den in-, uit- en doorvoer, of van het regt van patent, de ambtenaren verpligt zijn, van hunne bevinding onmiddelijk kennis te geven aan den naastbijzijnden ambtenaar van regterlijke politie, en hem in staat stellen daarvan proces-verbaal op te maken, en de boekwerken op grond van art. 4 der wet van den 25 Januarij 1817 (Staatsblad no. 5), voorloopig aan te houden, ten einde vervolgens, in geval het buiten het koningrijk nagedrukte oorspronkelijke letterwerken zijn, waarvan men hier te lande het kopijregt bezit, tegen hen, die daarbij als invoerders, verspreiders of verkoopers voorkomen, om het even of zij in dan wel buiten het rijk woonachtig zijn, de actie tot boete, premie en verbeurtverklaring te kunnen instellen; terwijl ook, voor het geval dat de ontdekking gedaan worde bij overtreding der wetten op den in-, uit- en doorvoer, of van het regt van patent, de naastbijzijnde ambtenaar van regterlijke politie, dien onverminderd, van de bevinding zal worden in kennis gesteld; wordende welgemelde heeren arrondissements-directeurs voorloopig geïnformeerd, dat van de volgende nederduitsche boekwerken, van welke hier te lande het kopijregt bezeten wordt, belgische nadrukken bestaan, waarbij de nederduitsche spelling geheel gevolgd is, te weten: *de Gedichten van* Tollens en het *Nederduitsch Deftig kundig Woordenboek van* Weiland, welk laatste in afleveringen wordt uitgegeven.

ROTTERDAM 17 Maart. Men schrijft ons dat het voornemen bestaat, tot eene spoedige exploitatie van den Spoorweg van 's Gravenhage naar Rotterdam, en dat ook tot dit einde in de volgende maand eene vergadering van de deelnemers binnen de stad Amsterdam zal bijeenkomen. De daartoe benoodigd terrein moet bereids zijn opgenomen, terwijl de Maatschappij, naar men verzekert, reeds den eigendom heeft verkregen van een groot gedeelte der gronden tot den aanleg en voltooijing van den weg gevorderd.

In de laatste dagen tevens, is er sprake geweest van de exploitatie van eenen zijtak van den Rijnspoorweg, en dit wel van Utrecht naar Rotterdam. Deswege echter, is naar wij vernemen, nog niets met zekerheid bepaald.

ROTTERDAM den 18 Maart.

Gaarne verleenen wij plaats aan de volgende, ons tot dat einde behandigde verklaring:

» Bij gelegenheid van de beraadslaging over de wet op de bezittingen, heb ik verklaard mij daaraan niet dan door dwang te zullen onderwerpen.

» Nog houde ik het er voor, dat de voorschriften dier wet de magt van elken wetgever overschrijden.

» Dit mijn voornemen en gevoelen benemen echter mij de bevoegdheid niet om mede te werken, ten einde, door eene waarlijk vrijwillige inschrijving, de toepassing der heffing op de bezittingen te voorkomen; zij verpligten mij alleen ons, zoo men niet voor die heffing terugtreedt, te lijden met hen die niet inschrijven konden.

» Daartoe ben ik dan ook besloten, en biedt mij het regt opgenomen in art. 21 der wet, tot vermindering mijner inschrijving, zoo de leening niet wordt gedekt, eene geschikte gelegenheid aan.

» Ik verklaar dus door vrijwillige inschrijving mede te zullen werken om de toepassing der heffing te voorkomen, en aan mijn grondbeginsel getrouw te zullen blijven, zoo des echter het immer tot eene heffing op de bezittingen mogt komen.

(*Vuren*) M. VIRULY VAN VERLEY DE LAER.

den 16 *Maart* 1844.

Mengelwerk

Men vindt in de *Vlissingsche Courant* van den 8 Maart het volgende vers, onder den titel van

DE REDDINGS-WET.

Waarom zoudt gij, landgenooten!
Schelden, razen op een' wet
Die den staat behoudt en redt,
Die 's lands welvaart moet vergrooten;
Eene wet die bovenal
't Staats credict bewaren zal?

Zij moge eenig onheil brouwen, —
Overdreven wordt het toch.
't Goede weegt veel zwaarder nog!
Wil naar billijkheid 't beschouwen
Zien, ja, 't nadeel, maar daarbij
Zien wij ook de goede zij.

En die goede, heldre zijde
Biedt de Reddings-wet ons aan;
Menigeen zal 't goed nu gaan
Die een zorgvol leven leidde,
Wie nog langen tijd voedt
Kent zijn eigen best met goed!

Der Notarissen belangen
Worden door het Reddingsplan
Zoo begunstigd als 't maar kan.
Waar voortaan de nood moog prangen, —
Bloeijende is voor hen 't verschiet,
Koopdag! Koopdag! anders niet!

Deurbewaarders! gonden dagen
Biedt de reddings-wet ook u!
Gaat het u reeds taamlijk nu
Met sommaties rond te dragen, —
Beter' toekomst lacht u aan:
Gij zult met contraintes gaan!

Woekeraars, ook gij zult leven!
Als ge er soms wanhopig uit,
Spaar dan uwe schrijven niet,
Mits ze een' Monater-intrest geven.
Door de Monster-wet gesprongd
Geeft men al wat gij verlangt.

Houders eener bank van leening!
Voor een' appel en een ei
Riedt me u dingen van waardij,
En zij zijn, naar mijne meening,
Wel voor eeuwig vastgezet.
Roemt met mij de reddings-wet!

« Maar, » zoo hoor ik iemand vragen,
« Dit 's belang van deze of geen;
« Maar 't belang van 't algemeen? » —
Dwazen! zult gij eeuwig klagen?
Schonk niet steeds des eenen dood
Overal den and'ren brood?

Maar 't belang van 't algemeen ook
Wordt door onze Monster-wet
En bevorderd en gered.
't Klinkt wel vreemd; maar 'k wil met een ook,
Opdat lastertaal verstomme,
Duidlijk u doen zien waarom?

« Neêrland is te volkrijk, » krijgt men
Steeds tot antwoord, als men vraagt
« Waarom nu toch ieder klaagt? »
En verhuizen? — Ja, dan zwijgt men —
Om de Reddings-wet t' ontvlien
Zal men 't volk verhuizen zien.

« Weinig volkje, lekker eten! »
Wordt dan hier ook toegepast.
Neêrlands welvaart klimt dan vast! —
Zult ge u 't gispen nog vermeten,
Schimpers? — Neen, gij roept verplet:
Leev' de Monster-Reddings-wet.

A. den 3 Maart 1844. A. D. L.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

TOL-VERPACHTING.

Op Dingsdag den 26 Maart 1844, des middags ten twaalf ure, zal onder nadere goedkeuring, door het Lid der Provinciale Staten, daartoe door den Staatsraad, Gouverneur der Provincie *Noord-Braband* gedelegeerd, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur en Provincialen Ingenieur van den Waterstaat in *Noord-Braband*, op het Stadhuis te *Willemstad*, worden overgaan tot de Verpachting van den Ontvang der *Tolgelden*, aan de nagemelde Barrière, en zulks ingaande met den 1 April 1844, en eindigende met den 31 Maart 1846, te middernacht, te weten:

De TOL No. 1, *op den Grooten Weg der* 2*e. Klasse, No.* 1, *tusschen de* Willemstad *en den* Ruigenhilschen Dijk.

De Voorwaarden, waarop bovengemelde Verpachting zal plaats hebben, zullen boven en behalve aan het lokaal van het Gouvernement dezer Provincie, ter leering liggen: te *Bergenopzoom* in het Koffijhuis den Buldenaar; te *Breda* bij de Erven Vermunt, in de Zwaan; te *Dinteloord* in het Schippershuis, bij Herselman; te *Fijnaart* in de Societeit; te *Gastel* bij Hoste; te *Hertogenbosch* in het Nederlandsch- Oud Stads- Brabandsch- en Antwerpsch Koffijhuis; te *Klundert* bij Nelemans, in de Stads Herberg; te *Moerdijk* bij van Emmel; te *Oudenbosch* bij Kuipers in den Wildemann; te *Steenbergen* bij van Meer en bij den Opzigter A. Duijvelaar: te *Willemstad* op het Raadhuis, in de Oranje-Societeit en bij Jan Rijnsaart, en te *Zevenbergen* bij de Wed. van den Broek.

Zullende inmiddels nadere inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den Hoofd-Ingenieur als bij den Provincialen Ingenieur van den Waterstaat in *Noord-Braband*, Jonkheer E. D. S. Ridder van Rappard, te *'s Hertogenbosch*.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR VAN NOORD-BRABAND,

A. J. BORRET.

Advertentien.

*** Heden 14 Maart 1844, behaagde het aan de Goddelijke Voorzienigheid mijnen dierbaren Zoon, den Eerwaarden Pater *JOHANNES ANTONIUS*, Priester van de Orde der Eerw. Minderbroeders, tot zich te roepen en het tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen. Zijn Eerw. stierf in het Klooster van zijn Orde te *Weert* (Prov. *Limburg*) in den jeugdigen leeftijd van ruim 25 jaren, na alvorens de h. Sacramenten der Stervenden met Godvruchtigheid ontvangen te hebben.

R. BARTELS.

Bij den Drukker en Uitgever dezes is verkrijgbaar:

DIENST VAN DE GOEDE WEEK en van de PAASCH-WEEK, Vlaamsch-Latijn, volgens den missaal en den brevier van Rome, en de Psalmen overzien en verbeterd volgens de overzetting van F. W. Smits, Minderbroeder. Met overdenkingen op de Evangelien van die twee weken, en met onderrigtingen op de mysterien en ceremonien derzelve. *f* 2,00.

DIENST VAN DE GOEDE WEEK en van de PAASCH-WEEK, vertaald in het Nederduitsch volgens de Missaal en den Brevier van Rome, en de Psalmen overzien en verbeterd volgens de overzetting van F. W. Smits, Minderbroeder. Met overdenkingen op de Evangelien van die twee weken, en met onderrigtingen op de mysterien en ceremonien derzelve. *f* 1,20.

OFFICE DE LA SEMAINE SAINTE, et de celle de Pâques, selon le Missel et le Bréviaire de Rome. Avec des Méditations sur les Evangiles, des réflexions sur les mystères et les cérémonies, et des prières pour la confession et la communion. *f* 1,20.

OFFICE DE LA SEMAINE SAINTE, tiré du Missel et du Bréviaire de Rome, en Latin et en Français, avec l'explication des Cérémonies propres de ce saint temps, des Méditations sur les Evangiles de chaque jour, des Réflexions sur les Mystères, et des prières, tirées de l'Ecriture sainte, pour la Confession et pour la Communion. *f* 2,00.

GODVRUCHTIGE GEPEINZEN en vurige bevelingen op de buzonderste feestdagen van het jaar, en op de mysterien van het lijden van onzen Heer Jezus Christus, 12*e* Mech. bezaan *f* 0,80.

NIEUWE MAAND VAN MARIA, of vervolg van lezingen over de mysterien van de allerheiligste Maagd, en over de voortaanbte waarheden der Zaligheid, voor elken dag der maand Mei. *f* 0,70.

NOUVEAU MOIS DE MARIE, ou suite de lectures sur les Mystères de la Très Sainte Vierge, et sur les principales vérités du salut, pour chaque jour du mois de Mai, ouvrage posthume de M. l'abbé Louis Debussi. *f* 0,70.

LE MOIS DE MARIE, historique et pélerinages aux sanctuaires de la mère de Dieu. *f* 0,90.

MARIE JOSEPH DE GERARD, l'Unique chose nécessaire, ou réflexions, pensées et prières pour mourir saintement. *f* 0,60.

Eene zaak alleen is noodzakelijk, of overdenkingen gedachten en Gebeden om zalig te sterven. *f* 0,60.

De eeuwigheid nadert en wij denken er niet op of overdenkingen en gedachten om zalig te sterven, vervolg van Eene zaak alleenlijk noodzakelijk. *f* 0,60.

L'éternité s'avance, et nous n'y pensons pas; ou Réflexions et Pensées pour mourir saintement, pour servir de suite à l'unique chose nécessaire. *f* 0,60.

Bij het graf van mijnen Heiland. *f* 0,10.

Au Tombeau de mon Sauveur. *f* 0,20.

A Jésus Crucifié, Marie au pied de la Croix, et Thérèse pour une bonne mort. *f* 0,25.

Aspirations aux cœurs plaies de notre Seigneur Jésus-Christ. *f* 0,20.

AGENTSCHAPPEN.

Voor eene FABRIEK van ZAAK worden AGENTEN gevraagd, ACTIVE EN VERTROUWDE MANNEN, goede plaats kennis en uitgebreide connection bezittende, kunnen alom tot op de kleinste plaatsen toe, deze AFFAIRE met succes bedrijven, en wel bij aanmerkelijke voordeelen, worden bij gebrek aan informatie omtrent karakter en activiteit geene andere cautie verlangd.

Reflecterenden gelieven zich *franco* te adresseren onder Letter D, aan den Heer O. MUSTERT te *Weener* (*Oost Vriesland*).

Gegadigden, genegen tot het leveren te *Groote*, van eene belangrijke partij EIKEN PLANTSOEN (*Quercus pedunculata*) gelieven hierop opgave te doen binnen heden, met vermelding van prijs, franco brieven, onder Letter D, aan den Heere VIEWEG, Boekhandelaar te *Nymegen*.

Door andere betrekking

wordt van het oogenblik in huur aangeboden,

DE HERBERG EN LOGEMENT

CONCORDIA,

met STALLING en grooten TUIN, met Exquise VRUCHTBOOMEN beplant, staande en gelegen te *Uden* en met succes gedreven wordende, als ook kan in Koop het MEUBILEMENT daarbij overgenomen worden, adres in persoon bij den bewoner van hetzelve.

*** *Ten spoedigste* wordt op een INSTITUT in *Zuid-Holland* gevraagd een **Secondant** van de R. K. Godsdienst. Een allezins *braaf* en *godsdienstig* gedrag, en geschiktheid om mede te werken tot de *opvoeding* der kweekelingen, zijn hoofdvereischten. Insonderheid wenscht men, dat de adspirant eene grondige kennis bezitte van de vakken van *het lager onderwijs*, alsmede van *de Fransche taal* en de laatste vooral vlug en zuiver spreke. De kennis der *Engelsche* en *Hoogduitsche* taal zal tot aanbeveling strekken. Adres met *francoo* brieven onder de letter W, bij den boekhandelaar J. W. TEN HAGE, te *'s Gravenhage*.

VOOR SCHOOLGEBRUIK,

Bij den Boekverkooper J. DE MUNNIK, te *Schiedam*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

AARDRIJKSKUNDIGE LESSEN, ten gebruike der lagere scholen, op het eerste onderricht der kennis der gansche Aarde, door P. J. Meijer, onderwijzer te *Schiedam*. Prijs 55 Cents.

De schrijver van bovengenoemd Werkje, reeds gunstig bekend door eene Geschiedkundige, Natuurkundige- en Staatkundige beschrijving van Nederland en België, ten dienste der schooljeugd, heeft door deze Aardrijkskundige lessen getracht den leering tot eene juiste kennis der Aarde te leiden. Hoogstwaarschijnlijk heeft de schrijver gedacht dat deze kennis zich niet moest bepalen tot eene dorre naamlijst, maar hij heeft vele belangrijke buzonderheden vermeld, aangaande de uitgestrektheid, het klimaat de voortbrengselen, de bevolking, de godsdienst, de regeeringsvormen, den handel, enz. van verschillende landen, gedachtig aan het gezegde van den beroemden *d'Aguesseau*: il faut donner a la Geographie de la chair et de la couleur, si l'on veut la faire passer dans notre mémoire sous une forme gracieuse, qui l'invite à la donner volontiers.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH,

van Donderdag, Vrijdag en Zaturdag, den 14, 15 en 16 Maart 1844.

Men heeft genen vrij aanzienlijken aanvoer van Rogge en matig van Boekweit en Haver gehad, welke aanmerkelijke zorige prijzen goede kooplust vondt bij het navolgende is bescheid gevonden:

ROGGE, had in het begin *f* 4,65 à *f* 5,10
BOEKWEIT. . . . 4,50 — 5,25
HAVER . . . . 2,20 — 2,35

Notering der presentive waarde der Granen, naar derzelver wigt berekend:

ROGGE van 68, 70, 72 Ned. P. *f* 4,60, 4,90 5,10.
BOEKWEIT 64, 66, 68 4,75, 5,00, 5,25
HAVER . . 38, 41, 44 1,90, 2,20, 2,40

Nederlandsche pond. De Rogge à 71 Beschelt 7½ à 7¾ et. Haver 5 à 5½ et.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarnaar de zetting van het brood op Donderdag den 14 Maart is gesteld 4.87½.

De 3 Nederlandsche ponden Roggebrood, 26 Oentjes
Het Boter *f* 0,50 à *f* 0,60

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden Maandag 18 Maart 41 Ure.

W. S. 2½ pCt. 57⅝, ⅜, ½. Dito 5 pCt. 100⅛. Syndic. 4½ pCt. 95⅝, ½. Dito 3½ pCt. 82⅛, ¼. Handelm. 147½. 0, 1, 2 pCt. 99¾, ⅝. Dito Certificaten 29⅛, ½. Dito 3 pCt. 36⅛. Port. te L. 2½ pCt. 47⅜. Oude Russen 107½. Dito 4 pCt. 91⅝. Dito Stiegl. en Cº 90⅝. Dito Metalliques 16⅜.

Ter drukkerij van D. A. A. de ROOIJ.